HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)
25 ianuarie 2007 *

Cuprins

I — Decizia în litigiu ..... I - 905

A — Înțelegerea ..... I - 905

B — Durata înțelegerii ..... I - 908

C — Amenzile ..... I - 909

D — Dispozitivul deciziei în litigiu ..... I - 910

II — Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată ..... I - 912

III — Procedura în fața Curții ..... I - 913

IV — Cu privire la recurs ..... I - 914

A — Cu privire la primul motiv, întemeiat pe nelegalitatea întrebărilor adresate de către Comisie în timpul investigației ..... I - 915

1. Argumentele părților ..... I - 915

2. Aprecierea Curții ..... I - 916

B — Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe inadmisibilitatea anumitor elemente de probă ..... I - 917

1. Înscrisul „cheie de repartizare" ..... I - 917

a) Argumentele părților ..... I - 917

b) Aprecierea Curții ..... I - 918

2. Procesele-verbale ale interogatoriilor foștilor directori ai Dalmine ..... I - 921

a) Argumentele părților ..... I - 921

b) Aprecierea Curții ..... I - 922

* Limba de procedură: italiana.

C — Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe inserarea în decizia în litigiu a unor motive care nu au legătură cu obiecțiunile comunicate recurentei ..... I - 924

1. Argumentele părților ..... I - 924

2. Aprecierea Curții ..... I - 925

D — Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe denaturarea faptelor și pe lipsa motivării în ceea ce privește încălcarea menționată la articolul 1 din decizia în litigiu ..... I - 926

1. Argumentele părților ..... I - 926

2. Aprecierea Curții ..... I - 927

E — Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe erori de drept, pe denaturarea probelor și pe lipsa motivării în ceea ce privește efectele încălcării asupra schimburilor dintre statele membre ..... I - 930

1. Argumentele părților ..... I - 930

2. Aprecierea Curții ..... I - 931

F — Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe un abuz de putere, pe o eroare de drept și pe o denaturare a faptelor în ceea ce privește încălcarea menționată la articolul 2 din decizia în litigiu ..... I - 932

1. Argumentele părților ..... I - 932

2. Aprecierea Curții ..... I - 934

G — Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe un abuz de putere, pe erori de drept și pe o denaturare a faptelor în ceea ce privește efectele încălcării menționate la articolul 2 din decizia în litigiu ..... I - 936

1. Argumentele părților ..... I - 936

2. Aprecierea Curții ..... I - 937

H — Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe erori de drept și pe o denaturare a faptelor în ceea ce privește contextul economic al contractului de aprovizionare încheiat între Dalmine și Corus ..... I - 939

1. Argumentele părților ..... I - 939

2. Aprecierea Curții ..... I - 940

I — Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe erori de drept și pe lipsa motivării gravității încălcării ..... I - 941

1. Argumentele părților ..... I - 941

2. Aprecierea Curții ..... I - 943

J — Cu privire la al zecelea motiv, întemeiat pe erori de drept și pe lipsa motivării în ceea ce privește durata încălcării și circumstanțele atenuante ..... I - 952

1. Argumentele părților ..... I - 952

2. Aprecierea Curții ..... I - 953

V — Cu privire la cheltuielile de judecată ..... I - 957

În cauza C-407/04 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 24 septembrie 2004,

Dalmine SpA, cu sediul în Dalmine (Italia), reprezentată de domnii A. Sinagra, M. Siragusa și F. Moretti, avvocati,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii A. Whelan și F. Amato, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii K. Lenaerts, E. Juhász, K. Schiemann și M. Ilešič (raportor), judecători,

avocat general: domnul L. A. Geelhoed,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 8 decembrie 2005,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 12 septembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, societatea Dalmine SpA (denumită în continuare „Dalmine" sau „recurenta") solicită anularea hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 8 iulie 2004, Dalmine/Comisia (T-50/00, Rec., p. II-2395, denumită în continuare „hotărârea atacată"), în măsura în care acesta a respins acțiunea pe care a introdus-o împotriva Deciziei 2003/382/CE a Comisiei din 8 decembrie 1999 privind o procedură de aplicare a articolului 81 din Tratatul CE (cauza IV/E-1/35.860-B – Tuburi din oțel fără sudură) (JO 2003, L 140, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu").

I — Decizia în litigiu

A — *Înțelegerea*

2 Comisia Comunităților Europene a adresat decizia în litigiu către opt întreprinderi producătoare de tuburi din oțel fără sudură. Printre aceste întreprinderi figurează patru societăți europene (denumite în continuare „producătorii comunitari"): Mannesmannröhren-Werke AG (denumită în continuare „Mannesmann"), Vallourec SA (denumită în continuare „Vallourec"), Corus UK Ltd (fostă British Steel Ltd, denumită în continuare „Corus") și Dalmine. Celelalte patru destinatare ale deciziei menționate sunt societăți japoneze (denumite în continuare „producătorii japonezi"): NKK Corp., Nippon Steel Corp., Kawasaki Steel Corp. și Sumitomo Metal Industries Ltd (denumită în continuare „Sumitomo").

3 Tuburile din oțel fără sudură sunt utilizate în industria petrolului și a gazelor și cuprind două mari categorii de produse.

4 Prima dintre aceste categorii este cea a tuburilor de sondare, denumite în limbajul comun „Oil Country Tubular Goods" sau „OCTG". Aceste tuburi pot fi vândute nefiletate („tuburi neprelucrate") sau filetate. Filetarea este o operațiune care are rolul de a permite conectarea tuburilor OCTG. Aceasta poate fi realizată conform standardelor stabilite de către American Petroleum Institute (API), tuburile filetate potrivit acestei metode fiind denumite „tuburi OCTG standard", sau poate fi efectuată potrivit unor tehnici speciale, în general brevetate. În această din urmă situație, se vorbește despre filetare sau, dacă este cazul, despre „îmbinări" „calitatea întâi" sau „premium", tuburile filetate potrivit acestei metode fiind denumite „tuburi OCTG premium".

5 A doua categorie de produse o constituie țevile pentru transportul petrolului și al gazelor („line pipe"), printre care se numără, pe de o parte, cele fabricate conform unor norme standardizate și, pe de altă parte, cele realizate la comandă, în cadrul unor proiecte speciale (denumite în continuare „țevi de transport «proiect»").

6 În noiembrie 1994, Comisia Comunităților Europene a decis să efectueze o investigație cu privire la existența unor practici anticoncurențiale referitoare la aceste produse. În luna decembrie a aceluiași an, aceasta a efectuat verificări la mai multe întreprinderi. Între septembrie 1996 și decembrie 1997, Comisia a efectuat verificări complementare la Vallourec, Dalmine și Mannesmann. Cu ocazia unei verificări efectuate la Vallourec la 17 septembrie 1996, președintele Vallourec Oil & Gas, domnul Verluca, a dat anumite declarații (denumite în continuare „declarațiile domnului Verluca"). Cu ocazia unei verificări efectuate la Mannesmann în aprilie 1997, administratorul acestei întreprinderi, domnul Becher, a dat de asemenea unele declarații (denumite în continuare „declarațiile domnului Becher").

7 De asemenea, Comisia a adresat anumitor întreprinderi solicitări de informații, în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81] și [82] din tratat (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3). Întrucât Dalmine a refuzat să comunice unele dintre informațiile solicitate, Comisia i-a adresat decizia din 6 octombrie 1997 privind o procedură de aplicare a articolului 11 alineatul (5) din Regulamentul nr. 17 (denumită în continuare „decizia din 6 octombrie 1997"). Dalmine a introdus o acțiune prin care a solicitat anularea acestei decizii. Această acțiune a fost respinsă ca vădit inadmisibilă prin ordonanța Tribunalului din 24 iunie 1998, Dalmine/Comisia (T596/97, Rec., p. II-2383).

8 Ținând seama de declarațiile domnului Verluca și ale domnului Becher, precum și de alte elemente de probă, Comisia a constatat în decizia în litigiu că cele opt întreprinderi destinatare ale acesteia încheiaseră un acord care avea ca obiect în special respectarea reciprocă a pieților lor naționale. Potrivit acestui acord, fiecare întreprindere se angaja să nu vândă tuburi OCTG standard și țevi de transport „proiect" pe piața națională a unei alte părți la acordul menționat.

9 Acordul ar fi fost încheiat în cadrul unor reuniuni dintre producătorii comunitari și cei japonezi, cunoscute sub denumirea „clubul Europa-Japonia".

10 Principiul respectării pieților naționale era desemnat prin expresia „reguli fundamentale" („fundamentals"). Comisia a arătat că regulile fundamentale fuseseră respectate în mod efectiv și că, în consecință, acordul în discuție produsese efecte anticoncurențiale pe piața comună.

11 În total, acordul ar fi cuprins trei părți: prima, regulile fundamentale referitoare la respectarea pieților naționale, amintite mai sus, care constituie încălcarea constatată

la articolul 1 din decizia în litigiu; a doua, stabilirea prețurilor pentru cererile de ofertă și a prețurilor minime pentru „piețele speciale" („special markets"); a treia, împărțirea celorlalte piețe mondiale, cu excepția Canadei și a Statelor Unite ale Americii, prin intermediul unor chei de repartizare („sharing keys").

12 În ceea ce privește existența regulilor fundamentale, Comisia s-a întemeiat pe o serie de indicii scrise enumerate la punctele 62-67 din motivele deciziei în litigiu, precum și pe tabelul care figurează la punctul 68 al acestora. Din acest tabel ar rezulta că partea producătorului național din livrările efectuate de destinatarii deciziei în litigiu în Japonia și pe piața internă a fiecăruia dintre cei patru producători comunitari este foarte ridicată. Comisia a dedus din aceasta că, în ansamblu, piețele naționale erau respectate în mod efectiv de către părțile la acord.

13 Membrii clubului Europa-Japonia s-ar fi întâlnit la Tokyo, la 5 noiembrie 1993, pentru a încerca să ajungă la un nou acord de împărțire a piețelor cu producătorii din America Latină. Conținutul acordului încheiat cu această ocazie ar figura într-un înscris predat Comisiei la 12 noiembrie 1997 de către un informator, terț în cadrul procedurii, care conține în special o „cheie de repartizare" (denumit în continuare „înscrisul «cheie de repartizare»").

B — *Durata înțelegerii*

14 Clubul Europa-Japonia s-ar fi reunit începând cu anul 1977, cu o frecvență de aproximativ două ori pe an, până în 1994.

15 Cu toate acestea, Comisia a considerat că anul 1990 trebuia reținut ca moment inițial al înțelegerii în vederea stabilirii cuantumului amenzilor, ținând seama de existența, între anii 1977 și 1990, unor acorduri de autolimitare a exporturilor încheiate între Comunitatea Europeană și Japonia. Potrivit Comisiei, încălcarea a încetat în 1995.

C — *Amenzile*

16 În vederea stabilirii cuantumului amenzilor, Comisia a calificat încălcarea ca fiind foarte gravă, pentru motivul că acordul viza respectarea pieților naționale și aducea astfel atingere bunei funcționări a pieței interne. Cu toate acestea, Comisia a arătat că vânzările de tuburi din oțel fără sudură de către întreprinderile destinatare ale deciziei în litigiu în cele patru state membre în cauză nu se ridicau decât la aproximativ 73 de milioane de euro pe an.

17 Având în vedere aceste elemente, Comisia a stabilit cuantumul amenzii, în funcție de gravitatea încălcării, la 10 milioane de euro pentru fiecare dintre cele opt întreprinderi. Acestea fiind toate întreprinderi de dimensiuni mari, Comisia a apreciat că nu este necesar să efectueze o diferențiere între cuantumurile reținute.

18 Apreciind că încălcarea era de durată medie, pentru a stabili cuantumul de bază al amenzii aplicate fiecărei întreprinderi în cauză, Comisia a aplicat cuantumului stabilit în funcție de gravitate o majorare de 10 % pentru fiecare an de participare la încălcare. Cu toate acestea, ținând seama de împrejurarea că sectorul tuburilor din oțel a cunoscut o situație de criză pentru o perioadă îndelungată și având în vedere faptul că situația din acest sector s-a deteriorat începând cu 1991, Comisia a redus cuantumurile de bază menționate cu 10 %, în temeiul circumstanțelor atenuante.

19 În sfârșit, Comisia a aplicat o reducere de 40 % din cuantumul amenzii aplicate întreprinderii Vallourec, precum și o reducere de 20 % din cuantumul celei aplicate întreprinderii Dalmine, în temeiul punctului D 2 din Comunicarea Comisiei privind neaplicarea de amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cauzele având ca obiect înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare „comunicarea privind cooperarea"), pentru a ține seama de faptul că aceste două întreprinderi cooperaseră cu Comisia în etapa procedurii administrative.

20 Comisia a considerat, la articolul 2 din decizia în litigiu, că încheierea de contracte între producătorii comunitari care privesc vânzarea tuburilor neprelucrate pe piața din Regatul Unit constituia un comportament ilicit. Cu toate acestea, Comisia nu a aplicat vreo amendă suplimentară pentru această încălcare, întrucât contractele menționate nu constituiau decât un mijloc de punere în aplicare a principiului respectării pieței naționale, hotărât în cadrul clubului Europa-Japonia.

D — *Dispozitivul deciziei în litigiu*

21 Potrivit articolului 1 alineatul (1) din decizia în litigiu, cele opt întreprinderi destinatare ale acesteia „au încălcat dispozițiile articolului 81 alineatul (1) din Tratatul CE, prin participarea [...] la un acord care prevede, printre altele, respectarea pieței lor naționale respective în ceea ce privește tuburile OCTG [...] standard și în ceea ce privește [țevile de transport «proiect»] fără sudură".

22 Articolul 1 alineatul (2) din această decizie prevede că încălcarea a durat din 1990 până în 1995 în ceea ce privește Mannesmann, Vallourec, Dalmine, Sumitomo, Nippon Steel Corp., Kawasaki Steel Corp. și NKK Corp. În ceea ce privește Corus, se arată că încălcarea a durat din 1990 până în februarie 1994.

23 Celelalte dispoziții relevante din dispozitivul deciziei în litigiu au următorul cuprins:

„*Articolul 2*

(1) [Mannesmann], Vallourec [...], [Corus] și Dalmine [...] au încălcat dispozițiile articolului 81 alineatul (1) din Tratatul CE, prin încheierea, în cadrul încălcării menționate la articolul 1, a unor contracte care au avut ca rezultat o împărțire a furnizărilor de tuburi OCTG neprelucrate către [Corus] (Vallourec [...] începând cu 1994).

(2) În ceea ce privește [Corus], încălcarea a durat din 24 iulie 1991 până în februarie 1994. În ceea ce privește Vallourec [...], încălcarea a durat din 24 iulie 1991 până în 30 martie 1999. În ceea ce privește Dalmine [...], încălcarea a durat din 4 decembrie 1991 până în 30 martie 1999. În ceea ce privește [Mannesmann], încălcarea a durat din 9 august 1993 până în 24 aprilie 1997.

[...]

Articolul 4

Următoarele amenzi sunt aplicate întreprinderilor enumerate la articolul 1, ca urmare a încălcării constatate la acest articol:

1. [Mannesmann] 13 500 000 de euro

2. Vallourec [...] 8 100 000 de euro

3. [Corus] 12 600 000 de euro

4. Dalmine [...] 10 800 000 de euro

5. Sumitomo [...] 13 500 000 de euro

6. Nippon Steel [...] 13 500 000 de euro

7. Kawasaki Steel [...] 13 500 000 de euro

8. NKK [...] 13 500 000 de euro." [traducere neoficială]

II — **Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată**

24 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului, șapte dintre cele opt întreprinderi sancționate prin decizia în litigiu, printre care și Dalmine, au introdus acțiuni prin care au solicitat anularea, în tot sau în parte, a acestei decizii și, în subsidiar, anularea amenzii aplicate sau reducerea cuantumului acesteia.

25 Prin hotărârea atacată, Tribunalul:

— a anulat articolul 1 alineatul (2) din decizia în litigiu, în măsura în care constata existența încălcării imputate la acest articol întreprinderii Dalmine înainte de 1 ianuarie 1991;

— a stabilit cuantumul amenzii aplicate întreprinderii Dalmine la 10 080 000 de euro;

— a respins acțiunea în ceea ce privește celelalte motive;

— a obligat fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

III — **Procedura în fața Curții**

26 În recursul formulat, Dalmine solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— anularea deciziei în litigiu;

— în subsidiar, anularea sau reducerea cuantumului amenzii stabilite la articolul 4 din decizia în litigiu;

— în plus, în subsidiar, trimiterea cauzei Tribunalului, în vederea rejudecării acesteia, în temeiul deciziei Curții;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în procedurile în fața Tribunalului și a Curții.

27 Comisia solicită Curții respingerea recursului ca fiind parțial inadmisibil și, în orice caz, vădit nefondat și obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată.

IV — **Cu privire la recurs**

28 Dalmine invocă, în esență, opt motive pentru a obține anularea hotărârii atacate și a deciziei în litigiu, trei dintre acestea privind vicii de procedură, două fiind referitoare la vicii privind constatarea încălcării menționate la articolul 1 din decizia în litigiu și, în sfârșit, trei având ca obiect vicii privind constatarea încălcării menționate la articolul 2 din această decizie.

29 În plus, Dalmine invocă două motive referitoare la cuantumul amenzii.

A — *Cu privire la primul motiv, întemeiat pe nelegalitatea întrebărilor adresate de către Comisie în timpul investigației*

1. Argumentele părților

30 În opinia Dalmine, Tribunalul a comis o eroare de drept și a încălcat dreptul la apărare prin faptul că a apreciat ca fiind legitime întrebările adresate de către Comisie în timpul anchetei. Ar rezulta din aceasta că a fost încălcat dreptul de a nu se autoincrimina.

31 Dalmine concentrează acest motiv asupra primei întrebări litera (d) din anexa 1 la decizia din 6 octombrie 1997, care are următorul cuprins: „În ceea ce privește reuniunile pentru care nu reușiți să găsiți documentele care se referă la acestea, vă rugăm să descrieți obiectul întâlnirilor, deciziile adoptate, tipul de documente primite înainte și după întâlnirile menționate, cotele («sharing keys») discutate și/sau decise pentru sectoare geografice și perioada de valabilitate a acestora, precum și prețurile discutate și/sau decise pentru sectoare geografice și perioada de valabilitate a acestora, specificând tipul lor («Target Price», «Winning Price» – «WP», «Proposal Price» – «PP», «Rock Bottom Prices» – «RBP»)". [traducere neoficială]

32 Comisia amintește că dreptul de a nu se autoincrimina nu este aplicabil decât în privința solicitărilor de informații care obligă destinatarul să răspundă, cu riscul aplicării unei penalități cu titlu cominatoriu. Or, prima întrebare menționată litera (d) nu figura printre întrebările la care decizia din 6 octombrie 1997 cerea un răspuns cu riscul aplicării unei penalități cu titlu cominatoriu.

2. Aprecierea Curții

33 Pentru a stabili dacă Tribunalul a comis erorile care îi sunt imputate, este necesară raportarea la jurisprudența referitoare la întinderea competențelor Comisiei în materia procedurilor investigațiilor prealabile și a procedurilor administrative, în raport cu dreptul la apărare.

34 Potrivit acestei jurisprudențe, Comisia este îndreptățită să oblige o întreprindere, dacă este cazul printr-o decizie, să îi furnizeze toate informațiile necesare privind faptele pe care aceasta le poate cunoaște, dar nu poate să impună acestei întreprinderi obligația de a da răspunsuri prin care aceasta ar fi determinată să admită existența încălcării în privința căreia sarcina probei îi revine Comisiei (hotărârea din 18 octombrie 1989, Orkem/Comisia, 374/87, Rec., p. 3283, punctele 34 și 35, hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctele 61 și 65, și hotărârea din 14 iulie 2005, ThyssenKrupp/Comisia, C-65/02 P și C-73/02 P, Rec., p. I-6773, punctul 49).

35 Or, în speță, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 29 din concluziile sale, rezultă din dispozitivul deciziei din 6 octombrie 1997 că Dalmine nu a fost obligată să răspundă la prima întrebare litera (d), citată la punctul 31 din prezenta hotărâre. În aceste condiții, astfel cum Tribunalul a constatat la punctele 45 și 46 din hotărârea atacată, Dalmine nu poate să invoce în mod util dreptul său de a nu fi constrânsă de către Comisie să mărturisească participarea sa la o încălcare.

36 Rezultă că primul motiv trebuie înlăturat.

B — *Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe inadmisibilitatea anumitor elemente de probă*

1. Înscrisul „cheie de repartizare"

a) Argumentele părților

37 În opinia Dalmine, Tribunalul a considerat în mod greșit că înscrisul „cheie de repartizare" putea fi admis ca probă incriminatoare și, astfel, a încălcat dreptul comunitar, în special dreptul la apărare. Întrucât acest înscris a fost transmis Comisiei de către un terț necunoscut, autenticitatea acestuia nu a putut fi verificată. Pe de altă parte, Comisia nu ar cunoaște nici identitatea persoanei care se află la originea înscrisului menționat.

38 Dalmine arată că, pentru ca un înscris anonim să fie admisibil ca mijloc de probă, este necesar ca pertinența și credibilitatea acestuia să fie dovedite respectivei persoane acuzate. Dalmine apreciază că înscrisurile anonime pot, dacă este cazul, să justifice inițierea unei investigații, dar nu pot să constituie baza acuzării.

39 În continuare, Dalmine arată că hotărârea atacată este contradictorie, în măsura în care Tribunalul a afirmat, pe de o parte, că argumentele prezentate de Dalmine puteau fi relevante pentru aprecierea credibilității înscrisului în discuție, dar a omis, pe de altă parte, să realizeze o analiză aprofundată a acestei credibilități.

40 În sfârșit, Dalmine apreciază că Tribunalul ar fi trebuit să verifice dacă existau motive care au obligat Comisia să nu dezvăluie identitatea informatorului său.

41 Comisia amintește mai întâi că principiul care prevalează este cel al liberei administrări a probelor. În opinia acesteia, admisibilitatea și utilizarea unui înscris nu pot fi contestate. Poate fi contestată numai credibilitatea acestuia din urmă. Or, Dalmine nu ar fi contestat în mod expres la Tribunal credibilitatea înscrisului „cheie de repartizare". Aceasta s-ar fi limitat la a susține că înscrisul era inadmisibil și inutilizabil și ar fi admis chiar că anumite părți ale acestuia se coroborează cu alte elemente de probă.

42 Comisia subliniază în continuare că, atunci când o persoană îi solicită să nu îi fie dezvăluită identitatea, Comisia este obligată să păstreze secretul cu privire la acest aspect.

43 În sfârșit, Comisia susține că, și în ipoteza în care s-ar admite că înscrisul „cheie de repartizare" nu putea fi utilizat, validitatea deciziei în litigiu nu poate fi contestată pentru acest motiv, întrucât înscrisul menționat are o importanță minoră în economia generală a acesteia.

b) Aprecierea Curții

44 Respectarea dreptului la apărare impune ca, în cursul procedurii administrative, întreprinderii în cauză să i se fi oferit posibilitatea să își exprime în mod util punctul de vedere asupra realității și pertinenței faptelor și circumstanțelor invocate, precum și asupra înscrisurilor reținute de Comisie în susținerea afirmației sale privind existența unei încălcări (hotărârea din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctul 10, hotărârea din 6 aprilie 1995, BPB Industries și British Gypsum/Comisia, C-310/93 P, Rec., p. I-865, punctul 21, și hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, citată anterior, punctul 66).

45 Trebuie constatat în primul rând că Dalmine a fost în măsură să adopte o poziție cu privire la înscrisul „cheie de repartizare" și să invoce argumentele sale în legătură cu valoarea probatorie a acestui înscris, având în vedere originea anonimă a acestuia.

46 În măsura în care recurenta susține, în esență, că dreptul la apărare nu a fost respectat tocmai pentru motivul că originea acestui înscris era necunoscută și credibilitatea acestuia nu îi fusese dovedită de către Comisie, se impune constatarea că o asemenea interpretare a dreptului la apărare ar putea compromite administrarea probelor atunci când trebuie stabilită existența unei încălcări a dreptului comunitar al concurenței.

47 Într-adevăr, administrarea probelor în cauze care țin de dreptul comunitar al concurenței este caracterizată prin faptul că înscrisurile examinate conțin adesea secrete de afaceri sau alte informații care nu pot fi divulgate sau nu pot fi divulgate decât cu condiția respectării unor restricții importante.

48 În aceste condiții, dreptul la apărare nu ar putea fi înțeles în sensul că înscrisurile care conțin probe incriminatoare trebuie să fie în mod automat excluse ca mijloace de probă atunci când anumite informații trebuie să rămână confidențiale. Această confidențialitate poate să privească atât identitatea autorilor înscrisurilor, cât și pe cea a persoanelor care le-au transmis Comisiei.

49 Prin urmare, Tribunalul a statuat în mod corect că:

„72 [p]rincipiul care prevalează în dreptul comunitar este cel al liberei administrări a probelor și [...] singurul criteriu pertinent pentru a aprecia probele prezentate rezidă în credibilitatea acestora [...]. [...]

73 În consecință, dacă argumentele prezentate de Dalmine pot fi pertinente pentru a aprecia credibilitatea și, prin urmare, forța probantă a înscrisului «cheie de repartizare», nu se poate considera că acesta reprezintă o probă inadmisibilă care trebuie înlăturată din dosar."

50 De altfel, Tribunalul a indicat la punctul 73 din hotărârea atacată, citat anterior, că s-ar putea dovedi necesar să se țină seama, la aprecierea credibilității înscrisului „cheie de repartizare", de originea anonimă a acestuia.

51 Trebuie concluzionat în sensul că nu a fost comisă nicio eroare de drept la aprecierea admisibilității și a utilității acestui înscris în calitate de probă.

52 În sfârșit, recurenta nu ar putea reproșa Tribunalului că nu a expus într-o mai mare măsură analizarea credibilității înscrisului în cauză și că nu a verificat dacă existau motive care să fi obligat Comisia să nu dezvăluie identitatea informatorului său. Dat fiind că argumentele prezentate de Dalmine priveau inadmisibilitatea ca probă a înscrisului menționat, Tribunalul se putea limita la a răspunde acestei argumentări.

53 Având în vedere tot ceea ce precedă, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie înlăturat.

2. Procesele-verbale ale interogatoriilor foștilor directori ai Dalmine

a) Argumentele părților

54 Dalmine susține că, apreciind ca fiind inadmisibile procesele-verbale ale interogatoriilor unora dintre foștii săi directori în cadrul anchetelor conduse de procurorul din Bergamo (Italia), Tribunalul a încălcat dreptul la apărare, precum și dreptul la un proces echitabil recunoscut de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în temeiul articolului 6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO").

55 Pe de o parte, Comisia ar fi trebuit să informeze Dalmine mai devreme și, în orice caz, înainte de trimiterea comunicării privind obiecțiunile cu privire la faptul că era în posesia proceselor-verbale menționate.

56 Pe de altă parte, Comisia nu ar fi putut utiliza aceste înscrisuri decât pentru a decide dacă se impunea sau nu deschiderea unei proceduri. În această privință, Dalmine subliniază că înscrisurile în discuție constituiau acte provizorii în cadrul unei proceduri penale și, prin urmare, credibilitatea lor nu era încă stabilită.

57 Comisia amintește că, în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17, poate „să obțină toate informațiile necesare de la guvernele și autoritățile competente din statele membre" și, prin urmare, trebuie, în mod logic, să poată utiliza acele informații. Comisia susține că în mod corect Tribunalul a considerat că

nu era nici de competența sa, nici de cea a Comisiei să se pronunțe asupra provenienței legitime a informațiilor menționate, în lumina normelor dreptului național care guvernează desfășurarea anchetelor realizate de către autoritățile italiene.

b) Aprecierea Curții

58 În ceea ce privește problema dacă îi revenea Comisiei obligația de a informa Dalmine mai devreme, și anume chiar înainte de trimiterea comunicării obiecțiunile, despre împrejurarea că era în posesia proceselor-verbale în cauză, trebuie amintit că tocmai trimiterea comunicării privind obiecțiunile, pe de o parte, și accesul la dosar, care permite destinatarului acestei comunicări să ia cunoștință de elementele de probă care figurează în dosarul Comisiei, pe de altă parte, asigură dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, invocate de recurentă în cadrul prezentului motiv.

59 Într-adevăr, prin comunicarea privind obiecțiunile, întreprinderea în cauză este informată cu privire la toate elementele esențiale pe care Comisia se întemeiază în acest stadiu al procedurii (hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, Rec., p. I-8375, punctele 315 și 316, precum și hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, citată anterior, punctele 66 și 67). În consecință, numai după trimiterea comunicării menționate întreprinderea în cauză poate să valorifice pe deplin dreptul la apărare (hotărârea din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, Rec., p. I-8725, punctele 47 și 50).

60 Astfel cum în mod corect a constatat Tribunalul la punctul 83 din hotărârea atacată, dacă drepturile menționate mai sus erau, în sensul propus de recurentă, extinse la

perioada care precedă trimiterea comunicării privind obiecțiunile, eficacitatea investigației Comisiei ar fi fost compromisă, întrucât, încă din prima etapă a investigației Comisiei, întreprinderea ar fi fost în măsură să identifice informațiile care sunt cunoscute de Comisie și, în consecință, acelea care îi pot fi încă ascunse.

61 Nu există, de altfel, niciun indiciu potrivit căruia faptul că Dalmine nu a fost informată de către Comisie, în etapa investigației, cu privire la faptul că era în posesia proceselor-verbale menționate a putut avea vreun efect asupra posibilităților ulterioare de apărare ale acesteia din urmă, în etapa procedurii administrative inițiate prin trimiterea comunicării privind obiecțiunile (a se vedea, prin analogie, hotărârea Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, citată anterior, punctele 48-50 și 56).

62 În continuare, în ceea ce privește admisibilitatea ca elemente de probă a proceselor-verbale menționate, se impune constatarea, precum cea a Tribunalului de la punctul 86 din hotărârea atacată, că legalitatea transmiterii Comisiei, de către un procuror național sau de către autoritățile competente în materia concurenței, a informațiilor obținute în cursul aplicării dreptului penal național este o problemă care ține de dreptul național. În plus, astfel cum Tribunalul a amintit la același punct, instanța comunitară nu este competentă să controleze legalitatea, prin raportare la dreptul național, a unui act adoptat de către o autoritate națională (hotărârea Curții din 3 decembrie 1992, Oleificio Borelli/Comisia, C-97/91, Rec., p. I-6313, punctul 9).

63 În ceea ce privește utilizarea respectivelor informații de către Comisie, Tribunalul a constatat în mod corect la punctul 90 din hotărârea atacată că argumentele prezentate de Dalmine nu puteau afecta decât „credibilitatea și, prin urmare, forța probantă a declarațiilor directorilor săi, și nu admisibilitatea acestor elemente în cadrul procedurii". Într-adevăr, astfel cum s-a arătat în cadrul analizării primului aspect al prezentului motiv, principiul care prevalează în dreptul comunitar este cel al liberei administrări a probelor și singurul criteriu pertinent pentru a aprecia

probele administrate rezidă în credibilitatea acestora. În consecință, întrucât transmiterea proceselor-verbale în cauză nu a fost declarată nelegală de către o instanță italiană, nu se poate considera că aceste înscrisuri erau elemente de probă inadmisibile care trebuiau înlăturate din dosar.

64 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al doilea motiv trebuie, de asemenea, respins.

65 Rezultă că al doilea motiv trebuie înlăturat în totalitate.

C — *Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe inserarea în decizia în litigiu a unor motive care nu au legătură cu obiecțiunile comunicate recurentei*

1. Argumentele părților

66 Dalmine amintește că a reproșat Comisiei că a făcut referire, în decizia în litigiu, la fapte care nu aveau nicio legătură cu încălcările și care puteau fi de natură să o prejudicieze, din cauză că informațiile care au fost astfel expuse public ar fi putut fi utilizate de către terți. Aceasta menționează în special constatările Comisiei referitoare la înțelegerile având ca obiect piețele situate în afara Comunității, precum și cele referitoare la stabilirea de prețuri.

67 Respingând argumentația sa cu privire la acest aspect, Tribunalul ar fi ignorat articolul 21 din Regulamentul nr. 17, potrivit căruia Comisia trebuie să țină seama de interesul legitim al întreprinderilor ca secretele lor de afaceri să nu fie divulgate.

68 Potrivit Comisiei, Tribunalul a apreciat în mod corect că destinatarul unei decizii nu poate contesta, în cadrul unei acțiuni în anulare, anumite motive ale acesteia, cu excepția cazului în care aceste motive produc efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele sale. În speță, Dalmine nu ar fi demonstrat în ce fel motivele atacate sunt de natură să producă asemenea efecte.

2. Aprecierea Curții

69 Întrucât Dalmine a solicitat Tribunalului anularea motivelor neesențiale ale deciziei în litigiu, acesta a apreciat în mod corect, la punctul 134 din hotărârea atacată, că „este suficient să se constate că nu există nicio normă de drept care să permită destinatarului unei decizii să conteste, în cadrul unei acțiuni în anulare formulate în temeiul articolului 230 CE, anumite motive ale acesteia, cu excepția cazului în care aceste motive produc efecte juridice obligatorii de natură să îi afecteze interesele (a se vedea în acest sens hotărârea Tribunalului din 22 martie 2000, Coca-Cola/Comisia, T-125/97 și T-127/97, Rec., p. II-1733, punctele 77 și 80-85). În principiu, motivele unei decizii nu sunt de natură să producă asemenea efecte. În speță, reclamanta nu a dovedit în ce fel motivele atacate sunt de natură să producă efecte care îi pot modifica situația juridică".

70 Dacă este adevărat că Tribunalul s-a abținut astfel de la a examina existența dreptului Comisiei de a divulga, în decizia în litigiu, informații referitoare la înțelegerile având ca obiect piețele situate în afara Comunității, precum și pe cele referitoare la stabilirea de prețuri, se impune constatarea că, presupunând chiar că divulgarea de către Comisie a informațiilor menționate ar fi fost contrară obligației acesteia din urmă de a respecta secretele de afaceri ale întreprinderii Dalmine, nu este mai puțin adevărat că o asemenea neregularitate nu ar fi putut determina anularea deciziei în litigiu decât dacă s-ar fi stabilit că, în lipsa acestei neregularități, decizia menționată ar fi avut un conținut diferit (hotărârea Curții din 16 decembrie 1975, Suiker Unie și alții/Comisia, 40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 și 114/73, Rec., p. 1663, punctul 91, și hotărârea din 18 septembrie 2003, Volkswagen/Comisia, C-338/00 P, Rec., p. I-9189, punctele 163 și 164). Or, întrucât

constatările referitoare la înțelegerile având ca obiect pieţele situate în afara Comunităţii, precum şi cele referitoare la stabilirea de preţuri, ce figurează în decizia în litigiu, au fost calificate de către recurentă ca fiind motive neesenţiale, aceasta din urmă nu ar mai putea în niciun caz susţine că, în lipsa constatărilor menţionate, decizia în litigiu ar fi avut un conţinut în mod esenţial diferit.

71 Aşadar, al treilea motiv trebuie, de asemenea, înlăturat.

D — *Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe denaturarea faptelor şi pe lipsa motivării în ceea ce priveşte încălcarea menţionată la articolul 1 din decizia în litigiu*

1. Argumentele părţilor

72 Dalmine reproşează Tribunalului o denaturare a faptelor şi lipsa motivării în ceea ce priveşte determinarea obiectului încălcării menţionate la articolul 1 din decizia în litigiu, constatarea efectelor acesteia şi asimilarea unei eventuale încălcări care nu a fost executată sau care nu are niciun efect negativ apreciabil asupra concurenţei unei încălcări care a fost executată de deplin.

73 Dalmine aminteşte că a arătat, în faţa Tribunalului, faptul că înţelegerea în cauză nu privea o împărţire a pieţelor naţionale. Tribunalul ar fi considerat în mod greşit că Dalmine voia numai să invoce absenţa unui efect apreciabil asupra concurenţei. Hotărârea ar fi, astfel, afectată de o lipsă de motivare.

74 Tribunalul ar fi realizat, în plus, o denaturare a faptelor, întrucât nu a verificat elementele prezentate de către Comisie privind obiectul înțelegerii, în special în lumina motivelor invocate de Dalmine. În particular, Tribunalul ar fi denaturat declarațiile date de Vallourec, Mannesmann, Dalmine și Corus în etapa investigației, precum și tabelul livrărilor membrilor clubului Europa-Japonia, care figurează la punctul 68 din motivele deciziei în litigiu.

75 Comisia susține că argumentele prezentate de Dalmine în fața Tribunalului nu se refereau la problema dacă demonstrase existența unui acord având ca obiect restrângerea concurenței, ci mai degrabă la aceea dacă demonstrase punerea în aplicare a acordului menționat și efectele acestuia asupra concurenței și pe piață.

76 Comisia subliniază în plus că, în fața Tribunalului, Dalmine a contestat numai forța probantă a înscrisului „cheie de repartizare" și a declarațiilor unuia dintre foștii săi directori, domnul Biasizzo, iar nu forța probantă a celorlalte elemente utilizate de Comisie. Prin urmare, Dalmine nu ar putea susține că Tribunalul a denaturat aceste elemente de probă, întrucât nu i s-a solicitat să se pronunțe asupra acestora. În consecință, motivele care se întemeiază pe pretinsa denaturare a faptelor trebuie să fie declarate inadmisibile.

2. Aprecierea Curții

77 Recurenta nu ar putea pretinde că Tribunalul a omis să răspundă argumentației sale potrivit căreia acordul nu privea împărțirea pieței naționale.

78 În această privință, trebuie constatat în primul rând că Tribunalul a menționat la punctul 136 din hotărârea atacată că, în opinia Dalmine, acordul între destinatarii deciziei în litigiu „nu privea piețele interne comunitare". La punctele următoare din această hotărâre, Tribunalul a făcut mai multe precizări în legătură cu această argumentație a recurentei. Astfel, la punctele 138 și 139 din hotărârea menționată, Tribunalul a reluat concluzia Comisiei potrivit căreia „producătorii naționali de tuburi de oțel dispuneau de o poziție dominantă pe piețele lor naționale respective" și a explicat că „Dalmine pretinde că, dacă s-ar fi limitat la examinarea situației existente pe piața produselor pertinente, Comisia ar fi ajuns la o cu totul altă concluzie".

79 În continuare, Tribunalul a indicat în mod clar că, potrivit aprecierii sale, acordul urmărea împărțirea piețelor naționale ale producătorilor comunitari. Astfel, la punctul 152 din hotărârea atacată, acesta a amintit că „în decizia [în litigiu], Comisia s-a întemeiat pe o serie de probe referitoare la obiectul acordului incriminat a căror pertinență nu a fost contestată de Dalmine, în special pe declarațiile succinte, dar explicite, ale domnului Verluca". În ceea ce privește, în particular, depoziția domnului Biasizzo, a cărei valoare probatorie este contestată de Dalmine (a se vedea punctul 76 din prezenta hotărâre), Tribunalul, după ce a citat o altă probă la punctul 153 din hotărârea atacată, și anume declarația domnului Jachia, potrivit căreia exista un acord „pentru respectarea zonelor aparținând diferiților operatori", a constatat, la punctul 155 din aceeași hotărâre, că depoziția domnului Biasizzo se coroborează cu „declarațiile domnului Verluca în ceea ce privește existența acordului de împărțire a piețelor interne descris de către acesta din urmă (a se vedea în acest sens hotărârea [Tribunalului din 8 iulie 2004,] JFE Engineering și alții/Comisia, [T-67/00, T-68/00, T-71/00 și T-78/00, Rec., p. II-2501], punctele 309 și următoarele)".

80 În declarațiile sale din 17 septembrie 1996, analizate de Tribunal în hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, citată anterior, domnul Verluca a afirmat că piețele naționale ale participanților la acord „beneficiau de protecție" în privința tuburilor OCTG standard, precum și în privința țevilor de transport „proiect" (cu excepția pieței offshore din Regatul Unit, care era „semiprotejată"). Interogat la 18 decembrie 1997, cu ocazia unei noi verificări, domnul Verluca a declarat că „[e]rau considerate interne piețele franceză, germană și italiană. [Regatul Unit] avea un statut particular (cf. declarația mea din 17.9.96)".

81 Rezultă din cele ce precedă că hotărârea atacată nu este afectată de lipsa de motivare invocată de recurentă.

82 Ținând seama de probele avute în vedere mai sus, menționate de Tribunal în susținerea constatării sale potrivit căreia înțelegerea urmărea o împărțire a pieților naționale, nici argumentul recurentei întemeiat pe o denaturare a faptelor nu ar putea fi admis. În particular, recurenta a omis să explice în ce sens ar fi eronată interpretarea dată de Tribunal declarațiilor domnilor Verluca și Jachia, care au afirmat expres că acordul urmărea o împărțire a mai multor piețe naționale din Comunitate.

83 În sfârșit, nu poate fi admis nici argumentul recurentei potrivit căruia articolul 81 CE nu ar putea fi interpretat în sensul că o încălcare care nu a fost executată sau care nu a avut niciun efect negativ apreciabil asupra concurenței poate fi asimilată unei încălcări care a fost executată pe deplin.

84 Într-adevăr, potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea aplicării articolului 81 alineatul (1) CE, luarea în considerare a efectelor concrete ale unui acord este superfluă, din moment ce rezultă că acesta are ca obiect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței (hotărârea din 8 iulie 1999, Comisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Rec., p. I-4125, punctele 122 și 123, precum și hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, citată anterior, punctul 491). Fiind vorba, în particular, de acorduri de natură anticoncurențială care se manifestă, precum în speță, cu ocazia reuniunilor întreprinderilor concurente, Curtea a statuat deja că se realizează o încălcare a articolului 81 alineatul (1) CE atunci când aceste reuniuni au drept obiect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței și urmăresc, în acest fel, să organizeze în mod artificial funcționarea pieței (hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, citată anterior, punctele 508 și 509). Pentru motivele expuse de avocatul general la punctele 134-137 din concluziile sale, ar fi nepotrivită nuanțarea acestei jurisprudențe în sensul propus de recurentă.

85 Rezultă din tot ceea ce precedă că al patrulea motiv trebuie înlăturat.

E — *Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe erori de drept, pe denaturarea probelor și pe lipsa motivării în ceea ce privește efectele încălcării asupra schimburilor dintre statele membre*

1. Argumentele părților

86 În opinia Dalmine, nu a fost dovedită existența unui efect negativ asupra comerțului intracomunitar al înțelegerii sancționate la articolul 1 din decizia în litigiu. În această privință, Dalmine arată că nu s-a putut dovedi de către Comisie și că Tribunalul nu a putut verifica dacă obiectul înțelegerii privea împărțirea piețelor naționale și, chiar dacă s-ar fi dovedit că înțelegerea privea o asemenea împărțire, nivelul de întrepătrundere a piețelor era atât de ridicat încât acestea nu puteau fi separate. Aprecierea contrară a Tribunalului ar fi insuficient motivată și, pe de altă parte, nu ar conține nicio evaluare a situației de pe piața comunitară.

87 Potrivit Comisiei, Tribunalul s-a întemeiat în mod corect pe jurisprudența potrivit căreia, în vederea aplicării articolului 81 CE, nu este necesar să se dovedească existența efectivă a unui prejudiciu adus schimburilor intracomunitare, întrucât este suficient să se dovedească faptul că un acord este în mod potențial susceptibil să producă un asemenea efect.

2. Aprecierea Curții

88 Argumentele prezentate de Dalmine corespund în mare măsură celor înlăturate în cadrul celui de al patrulea motiv, argumente prin care se reproșează Tribunalului că nu a analizat problema dacă acordul privea împărțirea piețelor naționale și că a asimilat o încălcare care nu a fost executată sau care nu a avut niciun efect negativ apreciabil asupra concurenței unei încălcări care a fost executată pe deplin.

89 În orice caz, rezultă dintr-o jurisprudență bine stabilită că interpretarea și aplicarea condiției referitoare la efectele asupra comerțului dintre statele membre, prevăzute la articolele 81 CE și 82 CE, trebuie să aibă ca punct de pornire finalitatea acestei condiții, care este aceea de a determina, în materia reglementării concurenței, domeniul dreptului comunitar în raport cu al dreptului statelor membre. Astfel, aparține domeniului dreptului comunitar orice înțelegere și orice practică susceptibilă să afecteze libertatea comerțului dintre statele membre într-un sens care ar putea aduce atingere realizării obiectivelor pieței unice dintre statele membre, în special prin separarea piețelor naționale sau prin modificarea structurii concurenței în cadrul pieței comune (hotărârea din 31 mai 1979, Hugin/Comisia, 22/78, Rec., p. 1869, punctul 17, și hotărârea din 25 octombrie 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, Rec., p. I-8089, punctul 47).

90 Pentru a fi susceptibilă să afecteze comerțul dintre statele membre, o decizie, un acord sau o practică trebuie, pe baza unui ansamblu de elemente de fapt și de drept, să permită să se considere, cu un grad de probabilitate suficient, că poate exercita o influență directă sau indirectă, actuală sau potențială asupra schimburilor comerciale dintre statele membre, iar aceasta într-un asemenea mod încât să creeze temerea că poate constitui un obstacol pentru realizarea unei piețe unice între statele membre. Este necesar, în plus, ca această influență să nu fie nesemnificativă (hotărârea din 28 aprilie 1998, Javico, C-306/96, Rec., p. I-1983, punctul 16, hotărârea din 21 ianuarie 1999, Bagnasco și alții, C-215/96 și C-216/96, Rec., p. I-135, punctul 47, și hotărârea Ambulanz Glöckner, citată anterior, punctul 48).

91 În consecință, după ce s-a constatat că acordul avea ca obiect împărțirea piețelor naționale din cadrul Comunității, Tribunalul a concluzionat în mod corect, la punctul 157 din hotărârea atacată, că acordul a avut ca efect potențial afectarea comerțului dintre statele membre. Pe de altă parte, Curtea a apreciat deja că o împărțire a piețelor naționale în cadrul Comunității este susceptibilă să afecteze în mod semnificativ schimburile comerciale dintre statele membre (a se vedea hotărârea Ambulanz Glöckner, citată anterior, punctele 48 și 49).

92 Prin urmare, al cincilea motiv trebuie, de asemenea, înlăturat.

F — *Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe un abuz de putere, pe o eroare de drept și pe o denaturare a faptelor în ceea ce privește încălcarea menționată la articolul 2 din decizia în litigiu*

1. Argumentele părților

93 Dalmine reproșează Tribunalului că nu a descris în mod corect actul ilicit menționat la articolul 2 din decizia în litigiu. Tribunalul ar fi rescris decizia menționată, încercând să îi confere acesteia o legitimitate juridică pe baza unui element insuficient, și anume pretinsa nelegalitate a contractelor de aprovizionare dintre Corus și, respectiv, Dalmine, Vallourec și Mannesmann.

94 În special, Tribunalul ar fi încercat să prezinte actul ilicit menționat la articolul 2 din decizia în litigiu în sensul că acesta constituie o încălcare autonomă a articolului 81 CE, în timp ce acesta avea ca obiect numai aplicarea regulilor fundamentale. O

astfel de interpretare a textului deciziei în litigiu ar constitui un abuz sau un exces de putere, precum și o denaturare a acestei decizii. În plus, interpretarea respectivă s-ar fundamenta pe o prezentare eronată a pieței produselor în cauză.

95 Dalmine susține, pe de altă parte, că Tribunalul a indicat în mod expres că afirmația Comisiei cuprinsă la punctul 164 din motivele deciziei în litigiu era eronată. Or, în loc să anuleze decizia în litigiu în privința acestui punct, Tribunalul ar fi reformulat-o, ceea ce constituie de asemenea un abuz de putere.

96 În sfârșit, Dalmine subliniază că interpretarea pe care Tribunalul a dat-o raportului dintre articolele 1 și 2 din decizia în litigiu a avut consecințe avantajoase pentru producătorii japonezi, care au beneficiat de o reducere a amenzii, întrucât nu au fost considerați vinovați de pretinsa încălcare distinctă menționată la articolul 2 din această decizie.

97 Comisia arată că decizia în litigiu consideră că respectivele contracte de aprovizionare încheiate între Corus și, respectiv, Dalmine, Vallourec și Mannesmann reprezintă o încălcare distinctă a articolului 81 CE și, prin urmare, fac obiectul unui articol specific din dispozitivul acestei decizii. În plus, dispunând ca întreprinderile destinatare să înceteze „încălcările stabilite", articolul 3 din decizia menționată ar indica în mod clar că este vorba despre încălcări distincte.

98 Comisia concluzionează că Tribunalul nu a depășit limitele competențelor sale, nu a denaturat decizia în litigiu și nici nu a reformulat definiția pieței produselor în cauză. Aceasta subliniază totodată că, și dacă Tribunalul ar fi anulat, în orice mod, punctul 164 din motivele acestei decizii, acest fapt nu ar fi avut nicio consecință în privința validității articolului 2 din decizia menționată.

2. Aprecierea Curții

99 În măsura în care recurenta reproșează Tribunalului un abuz de putere, trebuie amintit că un asemenea comportament există atunci când o instituție își exercită competențele în scopul exclusiv sau cel puțin determinant de a atinge alte obiective decât cele declarate sau pentru a eluda o procedură prevăzută în mod special de tratat pentru a răspunde circumstanțelor cauzei (hotărârea din 14 mai 1998, Windpark Groothusen/Comisia, C-48/96 P, Rec., p. I-2873, punctul 52, și hotărârea din 10 martie 2005, Spania/Consiliul, C-342/03, Rec., p. I-1975, punctul 64).

100 Or, recurenta nu a adus niciun element de natură să sprijine afirmația potrivit căreia Tribunalul și-ar fi exercitat competențele într-un alt scop decât cel prevăzut la articolul 220 CE, și anume asigurarea respectării legii în interpretarea și aplicarea tratatului.

101 În plus, prezentul motiv se întemeiază pe premisa potrivit căreia Tribunalul ar fi denaturat decizia în litigiu prin calificarea încălcării menționate la articolul 2 din aceasta ca o încălcare autonomă, iar nu ca o simplă punere în aplicare a încălcării menționate la articolul 1 din decizia respectivă.

102 Or, Tribunalul nu a realizat o astfel de denaturare a deciziei în litigiu. Astfel cum a subliniat Comisia, chiar faptul că încălcarea, ce constă în încheierea contractelor de aprovizionare în cauză, face obiectul unui articol specific din dispozitivul deciziei în litigiu dovedește că această încălcare a fost calificată, prin decizia menționată, ca o încălcare distinctă a articolului 81 CE. În plus, la articolul 3 din decizia în litigiu se dispune ca întreprinderile desemnate la articolele 1 și 2 să înceteze „încălcările menționate la articolele respective", această formulare indicând în mod clar că este vorba despre încălcări distincte.

103 În sfârșit, contrar celor afirmate de recurentă, Tribunalul nu ar fi trebuit să deducă alte concluzii din constatările sale referitoare la punctul 164 din motivele deciziei în litigiu.

104 În ceea ce privește acest punct din motivele menționate, Tribunalul a apreciat, la punctele 244 și 245 din hotărârea atacată:

„244 [...] [t]rebuie constatat, în orice scop care s-ar dovedi util, că afirmația Comisiei care figurează în prima frază de la [punctul] 164 [din motivele] deciziei [în litigiu], potrivit căreia contractele de aprovizionare, care constituie încălcarea constatată la articolul 2, nu erau decât un mijloc de punere în aplicare a celei constatate la articolul 1, este excesivă, din moment ce această punere în aplicare constituia obiectivul celei de a doua încălcări, printre mai multe obiective și efecte anticoncurențiale conexe, dar distincte. Într-adevăr, Tribunalul a statuat, în hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, [citată anterior], (punctele 569 și următoarele), că principiul egalității de tratament nu a fost respectat de către Comisie, întrucât aceasta nu a ținut seama de încălcarea constatată la articolul 2 din decizia [în litigiu] pentru stabilirea cuantumului amenzilor aplicate producătorilor europeni, în ciuda faptului că obiectul și efectele încălcării menționate depășeau contribuția acestora la perenitatea acordului Europa-Japonia (a se vedea în special punctul 571 din hotărârea menționată).

245 Dacă inegalitatea de tratament arătată la punctul precedent a justificat în cele din urmă reducerea cuantumului amenzilor aplicate reclamantelor japoneze, analiza eronată care o susține nu justifică anularea articolului 2 din decizia [în litigiu], nici pe cea a articolului 1, în cadrul prezentei acțiuni."

105 Astfel cum a relevat avocatul general la punctele 213-216 din concluziile sale, constatarea făcută de Tribunal la punctul 244 din hotărârea atacată semnifica numai că s-a apreciat în mod greșit de către Comisie că nu se impunea aplicarea unei amenzi suplimentare pentru încălcarea menționată la articolul 2 din decizia în litigiu, întrucât contractele respective nu constituiau decât un mijloc de punere în aplicare a principiului respectării pieților naționale, convenit în cadrul clubului Europa-Japonia (a se vedea punctul 20 din prezenta hotărâre). Această apreciere a Tribunalului nu are, așadar, consecințe în ceea ce privește însăși constatarea încălcării menționate la articolul 2 din decizia în litigiu și nu justifică nicidecum anularea articolului menționat.

106 Având în vedere ansamblul considerentelor ce precedă, al șaselea motiv trebuie înlăturat.

G — *Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe un abuz de putere, pe erori de drept și pe o denaturare a faptelor în ceea ce privește efectele încălcării menționate la articolul 2 din decizia în litigiu*

1. Argumentele părților

107 În opinia Dalmine, Tribunalul a denaturat faptele atunci când a considerat că respectivul contract de aprovizionare încheiat între Dalmine și Corus limita concurența pe piața tuburilor neprelucrate și filetate din Regatul Unit. Tribunalul ar fi considerat în mod greșit că, drept urmare a încheierii acestui contract, Dalmine s-a exclus practic de pe piața tuburilor netede și filetate din Regatul Unit. În această privință, Dalmine subliniază că, în orice caz, nu putea să pătrundă pe piața din Regatul Unit a tuburilor OCTG premium, întrucât nu deținea licența necesară.

108 Dalmine subliniază că acest contract de aprovizionare încheiat cu Corus privește tuburile neprelucrate, și anume un produs care nu are nicio legătură cu piața relevantă. În consecință, acest contract nu ar putea fi considerat drept o modalitate de executare a pretinsului acord de împărțire a pieței naționale menționat la articolul 1 din decizia în litigiu. Dimpotrivă, contractul respectiv s-ar întemeia pe o logică comercială legală.

109 Potrivit Comisiei, Tribunalul a considerat în mod corect că Dalmine ar fi putut să obțină o licență care să îi permită să comercializeze tuburi OCTG premium pe piața din Regatul Unit dacă ar fi fost interesată de aceasta, dar că încheierea contractului de aprovizionare în discuție excludea un asemenea interes și elimina astfel întreprinderea Dalmine în calitate de potențial concurent.

110 Comisia adaugă că, în lipsa contractului de aprovizionare menționat, Dalmine ar fi putut fi totodată interesată să vândă mai multe tuburi OCTG standard pe această piață. Pe de altă parte, Comisia precizează că Dalmine vindea deja în Regatul Unit tuburi OCTG standard, pentru care nu era necesară nicio licență, și că, prin urmare, argumentul acesteia potrivit căruia nu avea acces pe piața din Regatul Unit este lipsit de temei.

2. Aprecierea Curții

111 La punctul 179 din hotărârea atacată, Tribunalul a dat interpretarea următoare, necontestată în sine de către recurentă, contractelor de aprovizionare menționate la articolul 2 din decizia în litigiu:

„[...] În ansamblu, contractele împart, cel puțin începând cu 9 august 1993, nevoile întreprinderii Corus în ceea ce privește tuburile neprelucrate între ceilalți trei producători europeni (40 % pentru Vallourec, 30 % pentru Dalmine și 30 % pentru

Mannesmann). În plus, fiecare dintre aceștia prevede stabilirea prețului plătit de Corus pentru tuburile neprelucrate în funcție de o formulă matematică ce ține seama de prețul pe care îl obținea pentru tuburile sale filetate."

112 Având în vedere aceste clauze ale contractelor de aprovizionare, argumentele recurentei, care urmăresc în esență să dovedească absența oricărei legături, în ceea ce privește efectele contractelor menționate asupra concurenței, între tuburile neprelucrate, pe de o parte, și tuburile filetate, pe de altă parte, nu ar putea fi admise. În această privință, departe de a fi comis o denaturare a faptelor, Tribunalul a expus în mod convingător, la punctul 181 din hotărârea atacată, efectele anticoncurențiale ale contractelor de aprovizionare, nu numai pe piața tuburilor neprelucrate, dar și pe cea a tuburilor filetate, în termenii următori:

„Prin fiecare dintre contractele de aprovizionare, Corus i-a obligat pe cei trei concurenți comunitari ai săi, astfel încât orice concurență efectivă sau potențială din partea lor pe piața sa internă a dispărut, cu prețul sacrificării libertății sale de aprovizionare. Într-adevăr, aceștia din urmă pierdeau din vânzările de tuburi neprelucrate dacă vânzările de tuburi filetate realizate de Corus scădeau. Pe de altă parte, marja de beneficiu realizată din vânzările de tuburi neprelucrate pe care cei trei furnizori s-au angajat să o realizeze se reducea de asemenea în funcție de prețul obținut de Corus pentru tuburile sale filetate și se putea chiar transforma în pierdere. În aceste condiții, era practic de neconceput ca cei trei producători să încerce să concureze efectiv cu Corus pe piața tuburilor filetate din Regatul Unit, în special în ceea ce privește prețurile [...]."

113 În măsura în care recurenta prezintă încheierea contractului său de aprovizionare cu Corus ca fiind o activitate comercială logică și legală, este suficient să se constate că acest argument a fost în mod corect respins de către Tribunal la punctul 181, citat mai sus, din hotărârea atacată, precum și la punctul 185 din aceeași hotărâre, potrivit căruia „dacă nu ar fi existat contractele de aprovizionare, ceilalți producători europeni în cauză, cu excepția întreprinderii Corus, ar fi avut în mod normal, făcând abstracție de regulile fundamentale, un interes comercial real sau cel puțin potențial de a-i face concurență acesteia pe piața tuburilor filetate din Regatul Unit, precum și de a concura între ei pentru aprovizionarea întreprinderii Corus cu tuburi neprelucrate".

114 În sfârșit, cu privire la argumentul recurentei potrivit căruia ea nu avea acces pe piața din Regatul Unit, în special pentru că nu dispunea de licență pentru vânzarea tuburilor OCTG premium, este suficient să se facă trimitere la analiza, întru totul corectă, făcută de Tribunal la punctul 186 din hotărârea atacată:

„În ceea ce privește argumentele întreprinderii Dalmine referitoare la obstacolele practice care o împiedică să vândă direct tuburi OCTG premium și standard pe piața din Regatul Unit, aceste obstacole nu sunt suficiente pentru a dovedi că nu ar fi putut niciodată să vândă acest produs pe piața menționată în lipsa contractului de aprovizionare pe care l-a încheiat cu Corus și, ulterior, cu Vallourec. Într-adevăr, presupunând că pe piața a tuburilor OCTG din Regatul Unit condițiile ar fi evoluat în mod pozitiv, nu ar putea fi exclus că Dalmine ar fi putut obține o licență care să îi permită să comercializeze tuburi filetate «premium» pe această piață sau că ar fi putut crește producția sa de tuburi OCTG standard în scopul de a le vinde acolo. Rezultă că, prin semnarea contractului de aprovizionare în cauză, aceasta a acceptat, în fapt, limitarea politicii sale comerciale [...]."

115 Având în vedere tot ceea ce precedă, al șaptelea motiv trebuie înlăturat.

H — *Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe erori de drept și pe o denaturare a faptelor în ceea ce privește contextul economic al contractului de aprovizionare încheiat între Dalmine și Corus*

1. Argumentele părților

116 Dalmine contestă aprecierea Tribunalului potrivit căreia clauzele contractului de aprovizionare încheiat cu Corus au o natură ilicită.

117 În această privință, Dalmine explică în special logica comercială a contractului în discuție, amintește importanța puterii de negociere a întreprinderii Corus în raport cu cea a potențialilor furnizori și reiterează afirmația sa potrivit căreia vindea tuburi OCTG standard pe piața din Regatul Unit cu caracter absolut marginal și nu vindea deloc pe această piață tuburi OCTG premium.

118 Comisia susține că acest motiv constă în reluarea argumentelor prezentate în fața Tribunalului pentru a contesta natura anticoncurențială a anumitor clauze din contractul de aprovizionare încheiat între Dalmine și Corus și, prin urmare, este inadmisibil.

119 În orice caz, argumentul recurentei ar fi lipsit de orice temei. Comisia arată în special că interesele comerciale și puterea de negociere ale uneia dintre părți nu pot avea nicio influență asupra naturii ilicite a unui contract contrar articolului 81 CE.

2. Aprecierea Curții

120 Astfel cum rezultă de la punctele 111-113 din prezenta hotărâre, Tribunalul a constatat, motivat corespunzător, în mod corect și fără a denatura faptele, că acele contracte de aprovizionare menționate la articolul 2 din decizia în litigiu puteau să afecteze comerțul dintre statele membre și aveau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în interiorul pieței comune. În consecință, recurenta nu ar putea să conteste aprecierea Tribunalului potrivit căreia clauzele contractelor menționate aveau o natură ilicită.

121 În măsura în care recurenta invocă anumite interese comerciale, precum și puterea de negociere a uneia dintre părțile la contractele menționate, trebuie să se arate, astfel cum a făcut-o avocatul general la punctele 229 și 230 din concluziile sale, că aceste motive nu au fost invocate în mod expres în fața Tribunalului și, prin urmare, trebuie declarate inadmisibile în cadrul prezentului recurs (a se vedea în acest sens hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, C-136/92 P, Rec., p. I-1981, punctul 59, și hotărârea din 8 iulie 1999, Hercules Chemicals/Comisia, C-51/92 P, Rec., p. I-4235, punctul 58). Pe de altă parte, motivele menționate nu ar putea în niciun caz să fie admise. Desigur, aprecierea conformității unui comportament cu articolul 81 alineatul (1) CE trebuie să fie făcută în contextul său economic (a se vedea în acest sens hotărârea din 6 aprilie 2006, General Motors/Comisia, C-551/03 P, Rec., p. I-3173, punctul 66, și hotărârea din 13 iulie 2006, Comisia/Volkswagen, C-74/04 P, Rec., p. I-6585, punctul 45). Cu toate acestea, chiar presupunând că afirmațiile recurentei ar fi fondate, acestea nu sunt de natură a dovedi că posibilitatea oricărei concurențe eficiente era exclusă de contextul economic (a se vedea, prin analogie, hotărârea din 8 iulie 1999, Montecatini/Comisia, C-235/92 P, Rec., p. I-4539, punctul 127).

122 Prin urmare, al optulea motiv trebuie, de asemenea, înlăturat.

I — *Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe erori de drept și pe lipsa motivării gravității încălcării*

1. Argumentele părților

123 Dalmine susține că gravitatea încălcării imputate trebuie să fie apreciată în funcție de mărimea pieței relevante, deoarece aceasta constituie unicul parametru strict obiectiv. O apreciere a gravității încălcării care ar face abstracție de acest criteriu obiectiv ar fi ilogică și fondată pe elemente care lipsesc din jurisprudență, din Regulamentul nr. 17 și din Liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor

aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) din Tratatul CECO (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumite în continuare „liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor"). În consecință, Tribunalul ar fi constatat în mod greșit că dimensiunea pieței relevante nu era decât un element pertinent printre altele pentru calculul amenzii.

124 Dalmine prezintă în continuare argumente care urmăresc să demonstreze nerespectarea de către Comisie, contrar celor afirmate de Tribunal, a criteriilor stabilite prin liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor, respectiv natura încălcării, impactul real asupra pieței și mărimea pieței geografice relevante. Dalmine concluzionează că încălcarea pretinsă nu ar putea fi calificată ca fiind „foarte gravă". În plus, Tribunalul ar fi omis să motiveze în mod corespunzător această calificare. Acesta s-ar fi limitat la a lua act de aprecierile Comisiei, fără a se pronunța asupra pertinenței și temeiniciei acestora.

125 În sfârșit, Dalmine reproșează Tribunalului că nu a ținut seama de dimensiunea fiecăreia dintre întreprinderile destinatare ale deciziei în litigiu. Aceasta consideră că este contrar oricărui criteriu de drept și de echitate să îi fie aplicată o sancțiune egală cu cea reținută, spre exemplu, în ceea ce privește Nippon Steel, care are o cifră de afaceri anuală mult mai ridicată decât a sa. Pe de altă parte, caracterul disproporționat al amenzii care i-a fost aplicată ar fi demonstrat de faptul că suma de bază a amenzii reprezintă echivalentul a 16 % din vânzările produselor în cauză, în 1998, pe piața mondială, a 38 % din cele efectuate pe piața comunitară și a 95 % din cele efectuate în Germania, Franța, Italia și Regatul Unit în perioada încălcării constatate.

126 Comisia amintește în primul rând că, potrivit liniilor directoare privind metoda de stabilire a amenzilor, dimensiunea pieței relevante nu constituie decât unul dintre elementele care trebuie luate în considerare pentru evaluarea gravității încălcării.

127 În continuare, Comisia susține că au fost aplicate în mod corect criteriile stabilite prin liniile directoare menționate. Aceasta explică în special că un cartel poate, prin natura încălcării sau deoarece afectează o parte importantă a pieței comune, să fie calificat ca reprezentând o „încălcare foarte gravă", chiar dacă privește un produs ale cărui vânzări nu reprezintă o cifră de afaceri deosebit de importantă pe piața menționată.

128 În sfârșit, Comisia subliniază că rezultă din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor că diferențierea amenzii în funcție de cifra de afaceri a întreprinderilor implicate nu constituie o obligație, ci o posibilitate.

2. Aprecierea Curții

129 Potrivit unei jurisprudențe constante, gravitatea încălcărilor dreptului comunitar al concurenței trebuie să fie stabilită în funcție de numeroase elemente, cum ar fi circumstanțele particulare ale cauzei, contextul acesteia și efectul descurajant al amenzilor, fără a fi fost stabilită o listă imperativă sau exhaustivă de criterii care trebuie să fie luate în considerare în mod obligatoriu (hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, citată anterior, punctul 465, și hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 241).

130 Printre elementele de natură a fi avute în vedere la aprecierea gravității încălcărilor figurează comportamentul fiecărei întreprinderi, rolul avut de fiecare dintre acestea la stabilirea înțelegerii, profitul pe care l-au putut obține din aceasta, dimensiunea lor și valoarea mărfurilor în cauză, precum și riscul pe care îl reprezintă încălcările

de acest tip pentru obiectivele Comunității (a se vedea în acest sens hotărârile citate anterior Musique Diffusion française și alții/Comisia, punctul 129, și Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 242).

131 Punctul 1 A din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor precizează că „[l]a evaluarea gravității încălcării, trebuie să se țină seama de natura sa, de impactul real asupra pieței, atunci când acesta poate fi măsurat, și de mărimea pieței geografice relevante".

132 În consecință, contrar celor susținute de recurentă, Tribunalul a arătat în mod corect la punctul 259 din hotărârea atacată că dimensiunea pieței relevante nu era decât un element pertinent printre altele pentru a aprecia gravitatea încălcării și pentru a stabili cuantumul amenzii.

133 În continuare, în ceea ce privește argumentația întreprinderii Dalmine potrivit căreia Tribunalul, în mod greșit și fără o motivare suficientă, a confirmat aplicarea de către Comisie a liniilor directoare privind metoda de stabilire a amenzilor și calificarea încălcării ca fiind „foarte gravă", trebuie amintit că aceasta beneficiază de o largă putere de apreciere și că metoda de calcul prevăzută de liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor cuprinde diferite elemente de flexibilitate (hotărârea din 29 iunie 2006, SGL Carbon/Comisia, C-308/04 P, Rec., p. I-5977, punctele 46 și 47).

134 Cu toate acestea, este de competența Curții să verifice dacă Tribunalul a apreciat în mod corect exercitarea de către Comisie a puterii de apreciere menționate (hotărârea SGL Carbon/Comisia, citată anterior, punctul 48).

135 În această privință, trebuie amintit în primul rând că Tribunalul a rezumat în mod corect la punctele 263-265 din hotărârea atacată aplicarea de către Comisie a criteriilor stabilite prin liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor:

„263 [...] la [punctul] 161 [din motivele] deciziei [în litigiu], Comisia s-a întemeiat în mod esențial pe natura comportamentului ilicit al tuturor întreprinderilor pentru a-și fundamenta concluzia potrivit căreia încălcarea constatată la articolul 1 din decizia [în litigiu] este «foarte gravă». În această privință, Comisia a invocat natura anticoncurențială gravă și care aduce atingere bunei funcționări a pieței interne a acordului de împărțire a piețelor sancționat, caracterul intenționat al nelegalității și natura secretă și instituționalizată a sistemului instituit pentru restrângerea concurenței. Totodată, Comisia a ținut seama, la același [punct] 161, de faptul că «cele patru state membre în cauză reprezintă majoritatea consumului de [tuburi] OCTG și de [țevi de transport] fără sudură din Comunitate și, în consecință, reprezintă o piață geografică întinsă».

264 În schimb, Comisia a constatat, la [punctul] 160 [din motivele] deciziei în litigiu, că «impactul real al încălcării asupra pieței a fost limitat», întrucât cele două produse specifice la care se referă încălcarea, și anume tuburile OCTG standard și țevile de transport «proiect», nu reprezentau decât 19 % din consumul comunitar de tuburi OCTG și de țevi de transport fără sudură și că tuburile sudate puteau acoperi o parte a cererii de tuburi fără sudură, datorită progreselor tehnologice.

265 Astfel, la [punctul] 162 [din motivele] deciziei [în litigiu], Comisia, după ce a încadrat această încălcare în categoria încălcărilor «foarte grave», în temeiul factorilor enumerați la [punctul] 161, a subliniat cantitatea relativ redusă a vânzărilor produselor în discuție de către destinatarii deciziei [în litigiu] în cele patru state membre implicate (73 de milioane de euro pe an). Această

referire la dimensiunea pieței afectate corespunde evaluării impactului limitat al încălcării asupra pieței de la [punctul 160 din motivele] deciziei [în litigiu]. Prin urmare, Comisia a decis să aplice un cuantum determinat în funcție de gravitate de numai zece milioane de euro. Or, liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor prevăd, în principiu, un cuantum «de cel puțin 20 de milioane [de euro]» pentru o încălcare din aceeași categorie."

136 Rezultă din analiza efectuată de Comisie, astfel cum este rezumată mai sus, că s-a ținut seama de cele trei criterii enumerate la punctul 1 A din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor la determinarea gravității încălcării. Prin urmare, Tribunalul a arătat în mod corect, la punctul 260 din hotărârea atacată, „că, deși Comisia nu a invocat în mod expres liniile directoare în decizia [în litigiu], aceasta a determinat totuși cuantumul amenzii aplicate recurentei aplicând metoda de calcul pe care a prevăzut-o în cuprinsul acestora".

137 La punctele 266-271 din hotărârea atacată, Tribunalul a analizat „dacă abordarea Comisiei expusă [la punctele 263-265 din aceeași hotărâre] este nelegală în lumina argumentele prezentate de Dalmine" în termenii următori:

„267 În ceea ce privește argumentele prezentate de Dalmine referitoare la pieţele relevante, trebuie constatat că [punctele] 35 și 36 [din motivele] deciziei [în litigiu] redau definiția pieţelor geografice în cauză, astfel cum acestea ar trebui să existe în mod normal, făcând abstracție de acorduri ilicite având ca obiect sau ca efect scindarea acestora în mod artificial. Rezultă în continuare din decizia [în litigiu], citită în ansamblul său, în particular [de la punctele] 53-77 [din motivele acesteia], că reguli specifice care variau de la o piață la alta și care rezultau din negocierile comerciale purtate în interiorul clubului

Europa-Japonia determinau comportamentul producătorilor japonezi și europeni pe fiecare piață națională sau, în anumite cazuri, pe piața dintr-o anumită regiune a lumii.

268 Astfel, trebuie respinse ca nefiind pertinente argumentele prezentate de Dalmine privind procentele reduse ale piețelor mondiale și europene ale tuburilor OCTG standard și ale țevilor de transport «proiect» reprezentate de vânzările acestor produse realizate de cei opt destinatari ai deciziei [în litigiu]. Într-adevăr, tocmai faptul că încălcarea constatată la articolul 1 din decizia [în litigiu] a avut ca obiect, precum și, cel puțin într-o anumită măsură, ca efect excluderea fiecăruia dintre destinatarii menționați de pe piețele naționale ale celorlalte întreprinderi, printre care piața celor mai mari patru state membre ale Comunităților Europene, în ceea ce privește consumul de tuburi din oțel, constituie o încălcare «foarte gravă», conform aprecierii care figurează în decizia [în litigiu].

269 În această privință, argumentația prezentată de Dalmine referitoare la cantitatea redusă a vânzărilor de tuburi OCTG standard și la importanța tuburilor sudate pentru a face concurență țevilor de transport «proiect» pe propria piață internă nu este pertinentă, din moment ce participarea sa la încălcarea constând în împărțirea piețelor rezultă din angajamentul pe care și l-a asumat de a nu vinde produsele menționate în decizia [în litigiu] pe alte piețe. Astfel, chiar presupunând că circumstanțele pe care le invocă sunt stabilite în mod temeinic, acestea nu ar putea infirma concluzia la care a ajuns Comisia în ceea ce privește gravitatea încălcării săvârșite de Dalmine.

270 În plus, trebuie arătat că faptul, invocat de Dalmine, că încălcarea constatată la articolul 1 din decizia [în litigiu] nu privește decât două produse specifice, și anume tuburile OCTG standard și țevile de transport «proiect», iar nu toate tuburile OCTG și toate țevile de transport, a fost menționat de

Comisie în mod explicit la [punctul] 160 [din motivele] deciziei [în litigiu] ca fiind un factor care limita impactul real al încălcării asupra pieței (a se vedea punctul 264 de mai sus). În mod similar, Comisia a făcut referire, în cadrul aceluiași [punct] 160, la concurența în creștere din partea tuburilor sudate (a se vedea de asemenea punctul 264 de mai sus). În consecință, se impune constatarea că aceste elemente au fost deja luate în considerare de către Comisie în decizia [în litigiu], cu ocazia aprecierii gravității încălcării.

271 În lumina celor ce precedă, trebuie considerat că reducerea, evocată la punctul 265 de mai sus, a cuantumului amenzii determinat în funcție de gravitate la 50 % din suma minimă reținută în mod obișnuit pentru o infracțiune «foarte gravă» ține seama în mod corespunzător de impactul limitat al încălcării pe piața în cauză."

138 Se impune constatarea că, prin aceste considerații, Tribunalul s-a pronunțat în mod rezonabil și coerent asupra factorilor esențiali reținuți pentru evaluarea gravității încălcării și că a răspuns în mod temeinic la argumentele invocate de Dalmine. Contrar celor susținute de recurentă, Tribunalul nu s-a limitat să ia act de aprecierile Comisiei, ci a examinat în mod detaliat problema ridicată de Dalmine dacă, pentru evaluarea gravității încălcării, Comisia a apreciat în mod corect efectele acesteia asupra pieței relevante. În plus, prin aprecierea potrivit căreia încălcarea constatată la articolul 1 din decizia în litigiu era oricum „foarte gravă", întrucât avea ca obiect și, cel puțin într-o anumită măsură, ca efect excluderea fiecăreia dintre cele opt destinatare ale deciziei în litigiu de pe pieţele naționale ale celorlalte întreprinderi, Tribunalul a subliniat în mod corect gravitatea intrinsecă semnificativă a încălcărilor constând în împărțirea pieţelor naționale în cadrul Comunității.

139 Mai mult, astfel cum Tribunalul a arătat de asemenea în mod corect, impactul limitat, în cauză, al încălcării asupra pieței fusese deja avut în vedere în mod adecvat, Comisia determinând cuantumul amenzii în funcție de gravitatea încălcării la numai zece milioane de euro.

140 Prin ultimul aspect invocat în cadrul prezentului motiv, recurenta reproșează Tribunalului că nu a ținut seama de dimensiunea individuală a întreprinderilor destinatare ale deciziei în litigiu.

141 Or, astfel cum Curtea a statuat deja, Comisia nu este obligată, în cadrul determinării cuantumului amenzilor în funcție de gravitatea și durata încălcării în discuție, să efectueze calculul amenzii pornind de la sume întemeiate pe cifra de afaceri a întreprinderilor în cauză. Desigur, Comisiei îi este permis să țină seama de cifra de afaceri a întreprinderii în cauză, dar nu trebuie să se atribuie acestei cifre o importanță disproporționată față de alte elemente de apreciere (hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, citată anterior, punctele 255 și 257).

142 Punctul 1 A al șaselea paragraf din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor corespunde acestei jurisprudențe. Acesta prevede că „ar putea fi necesar ca în anumite cazuri să se aplice ponderări la cuantumurile determinate [...] pentru a se ține seama de ponderea specifică și, prin urmare, de impactul real al comportamentului infracțional al fiecărei întreprinderi asupra concurenței, în special atunci când există o diferență considerabilă între dimensiunile întreprinderilor care comit o încălcare de același tip".

143 Tribunalul a indicat în mod corect la punctul 282 din hotărârea atacată că din utilizarea expresiei „în anumite cazuri" și a sintagmei „în special" în paragraful menționat din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor rezultă că o ponderare în funcție de dimensiunea individuală a întreprinderilor nu reprezintă o etapă de calcul sistematică pe care Comisia și-a impus-o, ci o posibilitate de flexibilitate pe care și-a acordat-o în cauzele care necesită aceasta, mai ales în funcție de împrejurările cauzei. Mai mult, această competență de apreciere este redată de asemenea în expresia „ar putea fi necesar", care figurează în același paragraf.

144 Tribunalul a dedus în mod corect din aceste considerații, la punctul 283 din hotărârea atacată, că „în ceea ce privește oportunitatea de a efectua o ponderare a amenzilor în funcție de dimensiunea fiecărei întreprinderi, Comisia a păstrat o anumită marjă de apreciere. Astfel, Comisia nu este obligată, în cadrul determinării cuantumului amenzilor, să asigure, în cazul în care amenzile sunt aplicate mai multor întreprinderi implicate în aceeași încălcare, că valoarea finală a amenzilor reflectă diferențierea între întreprinderile în cauză în ceea ce privește cifra de afaceri globală a acestora [...]".

145 Această apreciere era cu atât mai potrivită cu cât toate întreprinderile destinatare ale deciziei în litigiu erau întreprinderi de dimensiuni mari, împrejurare care a determinat Comisia să nu efectueze o diferențiere a cuantumurilor reținute pentru amenzi (a se vedea punctul 165 din motivele deciziei în litigiu). În această privință, Tribunalul a constatat în mod pertinent cele ce urmează:

„284 [...] Dalmine contestă această analiză și susține că este una dintre cele mai mici întreprinderi destinatare ale deciziei [în litigiu], cifra sa de afaceri în 1998 fiind de numai 667 de milioane de euro. Într-adevăr, se impune constatarea că, în ceea ce privește cifra de afaceri globală, pentru toate produsele, diferența dintre Dalmine și cea mai mare dintre întreprinderile în cauză, și anume Nippon [Steel Corp.], a cărei cifră de afaceri în 1998 era de 13 489 de milioane de euro, este semnificativă.

285 Cu toate acestea, Comisia a subliniat în memoriul său în apărare, fără a fi contrazisă de Dalmine, că aceasta din urmă nu este nici o întreprindere mică și nici mijlocie. Într-adevăr, Recomandarea 96/280/CE a Comisiei din 3 aprilie 1996 privind definiția întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 107, p. 4), aplicabilă la momentul adoptării deciziei atacate, precizează în special că asemenea întreprinderi trebuie să aibă mai puțin de 250 de angajați și să aibă fie o cifră de afaceri anuală care să nu depășească 40 de milioane de euro, fie un bilanț anual care să nu depășească 27 de milioane de euro. În

Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, p. 36), aceste ultime două praguri au fost modificate în sensul majorării acestora, fiind stabilite la 50 de milioane și, respectiv, 43 de milioane de euro.

286 Tribunalul nu deține cifrele privind numărul de salariați angajați de Dalmine, nici pe cele privitoare la bilanțul anual al acesteia, dar trebuie constatat că cifra de afaceri a Dalmine în 1998 era de zece ori mai mare decât limita prevăzută în recomandările succesive ale Comisiei în ceea ce privește acest criteriu. Astfel, trebuie apreciat, în temeiul informațiilor prezentate Tribunalului, că nu a fost comisă nicio eroare de către Comisie atunci când aceasta a constatat, la [punctul] 165 [din motivele] deciziei [în litigiu], că toate întreprinderile cărora le-a fost adresată decizia [în litigiu] erau de mari dimensiuni."

146 În măsura în care recurenta invocă totodată, pentru a dovedi caracterul disproporționat al amenzii, faptul că valoarea de bază a acesteia reprezintă echivalentul a 16 % din propriile vânzări ale produselor în cauză în 1998 pe piața mondială, a 38 % din cele efectuate pe piața comunitară și a 95 % din cele efectuate în Franța, Germania, Italia și Regatul Unit pe perioada încălcării constatate, trebuie amintit că limita maximă de 10 % menționată la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 se raportează la cifra de afaceri globală a întreprinderii în cauză și că numai cuantumul final al amenzii trebuie să respecte această limită (hotărârile Dansk Rørindustri și alții/Comisia, citată anterior, punctul 278, și SGL Carbon/Comisia, citată anterior, punctul 82). Întrucât Dalmine nu a contestat constatarea de la punctul 287 din hotărârea atacată, potrivit căreia cuantumul amenzii aplicate prin decizia în litigiu, respectiv 10,8 milioane de euro, nu reprezenta decât aproximativ 1,62 % din cifra sa de afaceri mondială, care era în 1998 de 667 de milioane de euro, aceasta nu ar mai putea invoca disproporția vădită dintre amenda menționată și dimensiunea întreprinderii sale.

147 Întrucât niciunul dintre argumentele invocate de recurentă nu poate fi admis, al nouălea motiv trebuie înlăturat.

J — *Cu privire la al zecelea motiv, întemeiat pe erori de drept și pe lipsa motivării în ceea ce privește durata încălcării și circumstanțele atenuante*

1. Argumentele părților

148 Dalmine susține că ar fi trebuit să se țină seama de anumite circumstanțe atenuante, cum ar fi rolul său minor și pasiv în realizarea încălcării constatate la articolul 1 din decizia în litigiu și faptul că încălcarea a încetat încă de la primele intervenții ale Comisiei. Chiar dacă nu ar fi trebuit să se țină seama în mod automat de aceste circumstanțe, Comisia ar fi trebuit să indice motivele pentru care nu a redus cuantumul amenzii în acest temei. Tribunalul ar fi trebuit să constate și să sancționeze această lipsă de motivare.

149 Pe de altă parte, ar rezulta din cea de a doua circumstanță atenuantă invocată că durata încălcării săvârșite de Dalmine a fost mai mică și că hotărârea atacată cuprinde contradicții în această privință.

150 În sfârșit, Dalmine invocă o încălcare a principiului egalității de tratament, constând în faptul că nu a fost apreciată cooperarea sa în timpul procedurii administrative în același mod în care a fost apreciată cea a întreprinderii Vallourec.

151 Comisia amintește că, în materie de amenzi, Tribunalul exercită o competență de fond și că, în cauză, a făcut aplicarea corectă a acestei competențe prin detalierea în hotărârea atacată a motivelor pentru care circumstanțele atenuante invocate de Dalmine nu puteau fi reținute. În cadrul punctelor respective din hotărârea

menționată, Tribunalul ar fi constatat în special în mod corect că Dalmine nu încetase încălcarea ca urmare a intervenției Comisiei și că nivelul de cooperare al întreprinderii Dalmine nu era echivalent cu cel al întreprinderii Vallourec.

2. Aprecierea Curții

152 În primul rând, în ceea ce privește pretinsa discriminare între Dalmine și Vallourec la momentul stabilirii amenzii, trebuie amintit că, deși în cadrul unui recurs Curtea nu poate substitui, pentru motive de echitate, aprecierea Tribunalului cu propria apreciere pronunță, în exercitarea competenței sale de fond, asupra cuantumului amenzilor aplicate unor întreprinderi ca urmare a încălcării de către acestea a dreptului comunitar, cu toate acestea, exercitarea unei asemenea competențe nu poate da naștere, cu ocazia determinării cuantumului amenzilor respective, unei discriminări între întreprinderile care au participat la un acord sau la o practică concertată contrară articolului 81 alineatul (1) CE (hotărârea din 16 noiembrie 2000, Sarrió/Comisia, C-291/98 P, Rec., p. I-9991, punctele 96 și 97, și hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, citată anterior, punctul 617).

153 Cu toate acestea, recursul trebuie să indice argumente juridice care să susțină în mod specific motivul întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament, sub sancțiunea inadmisibilității motivului menționat (hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, citată anterior, punctul 618).

154 În speță, astfel cum s-a amintit la punctul 19 din prezenta hotărâre, Comisia a aplicat o reducere de 40 % cuantumului amenzii aplicate întreprinderii Vallourec și o reducere de 20 % cuantumului celei aplicate întreprinderii Dalmine, pentru a ține seama de faptul că cele două întreprinderi cooperaseră cu Comisia în etapa procedurii administrative.

155 Se impune constatarea că, în măsura în care recurenta contestă aprecierea Tribunalului, formulată la punctul 344 din hotărârea atacată, potrivit căreia „dacă răspunsurile furnizate de Dalmine la întrebări au avut o anumită utilitate pentru Comisie, acestea nu fac decât să confirme, într-un mod mai puțin precis și explicit, unele dintre informațiile deja furnizate de Vallourec prin intermediul declarațiilor domnului Verluca", argumentația sa este de natură faptică și, prin urmare, trebuie respinsă ca fiind inadmisibilă. Prin urmare, nu aparține Curții competența, în cadrul prezentului recurs, de a controla constatarea făcută de Tribunal la punctul 345 din hotărârea atacată, potrivit căreia „informațiile furnizate Comisiei de către Dalmine înainte de trimiterea [comunicării privind obiecțiunile] nu sunt comparabile cu cele furnizate de Vallourec și nu sunt suficiente pentru a justifica o reducere a amenzii aplicate întreprinderii Dalmine mai mare decât procentul de 20 % care i-a fost acordat pentru necontestarea faptelor. Într-adevăr, dacă această lipsă a contestării faptelor a putut ușura în mod semnificativ munca Comisiei, situația este diferită în ceea ce privește informațiile furnizate de către Dalmine anterior emiterii [comunicării privind obiecțiunile]".

156 În continuare, în ceea ce privește argumentația recurentei referitoare la rolul său minor și pasiv în realizarea încălcării constatate la articolul 1 din decizia în litigiu, Tribunalul a făcut trimitere, la punctul 327 din hotărârea atacată, la analiza efectuată la punctele 280-297 din aceeași hotărâre, potrivit căreia

„288 [...] trebuie amintit [...] că argumentele prezentate de Dalmine în ceea ce privește importanța redusă a vânzărilor de tuburi OCTG standard și importanța tuburilor sudate pentru a face concurență țevilor de transport «proiect» pe propria piață internă nu sunt pertinente, întrucât participarea sa la încălcarea constând într-un acord de împărțire a piețelor rezultă din angajamentul pe care aceasta și l-a asumat de a nu vinde produsele în cauză pe alte piețe [...]. Astfel, chiar presupunând că împrejurările pe care ea le invocă sunt stabilite în mod temeinic, acestea nu ar putea infirma concluzia la care Comisia a ajuns în ceea ce privește gravitatea încălcării săvârșite de Dalmine.

[...]

290 În măsura în care Dalmine este singurul membru italian al clubului Europa-Japonia, se impune constatarea că participarea sa la acest acord a fost suficientă pentru extinderea ariei sale de aplicare geografică la teritoriul unui stat membru al Comunității. În consecință, trebuie constatat că participarea sa la încălcare a avut un impact care nu este de neglijat asupra pieței comunitare. Într-adevăr, această circumstanță este mult mai pertinentă, în ceea ce privește aprecierea impactului concret al participării Dalmine la încălcarea constatată la articolul 1 din decizia [în litigiu] asupra piețelor produselor menționate la articolul respectiv, decât o simplă comparare a cifrei de afaceri globale a fiecărei întreprinderi.

[...]

294 De asemenea, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia Dalmine a avut un rol pasiv în cadrul înțelegerii, comportament care ar constitui o circumstanță atenuantă, în conformitate cu prima liniuță a punctului 3 din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor, trebuie subliniat că această societate nu neagă faptul că a participat la întâlnirile clubului Europa-Japonia. [...]

295 În speță, Dalmine nici măcar nu pretinde că participarea sa la întâlnirile clubului Europa-Japonia a fost mai sporadică decât cea a celorlalți membri ai clubului, ceea ce ar fi putut, eventual, justifica aplicarea unei reduceri în favoarea sa [...]. În plus, aceasta nu invocă nici circumstanțe specifice, nici

probe susceptibile să demonstreze că atitudinea sa în cursul reuniunilor respective era pur pasivă sau lipsită de spirit critic. Dimpotrivă, astfel cum s-a arătat la punctul 290 de mai sus, piața italiană a fost inclusă în acordul de împărțire a piețelor numai datorită prezenței sale în clubul Europa-Japonia. [...]"

157 Întrucât această analiză nu este viciată de nicio eroare de drept, Tribunalul a considerat în mod corect că rolul întreprinderii Dalmine la realizarea încălcării constatate la articolul 1 din decizia în litigiu nu era nici minor, nici exclusiv pasiv sau lipsit de spirit critic și, prin urmare, că nicio circumstanță atenuantă nu trebuia să fie reținută în această privință.

158 În sfârșit, în ceea ce privește pretinsa încetare a încălcării încă de la primele intervenții ale Comisiei, Tribunalul a arătat la punctele 328 și 329 din hotărârea atacată „că «încetarea încălcărilor de îndată ce intervine Comisia», menționată la punctul 3 din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor, nu poate, în mod logic, să constituie o circumstanță atenuantă decât dacă există motive pentru a se presupune că întreprinderile în cauză au fost determinate să înceteze comportamentele lor anticoncurențiale prin intervențiile în discuție" și „că o reducere cu acest titlu a cuantumului amenzii nu ar putea fi aplicată în cazul în care încălcarea încetase deja anterior datei primelor intervenții ale Comisiei sau în cazul în care o decizie fermă de încetare fusese deja luată de aceste întreprinderi anterior acestei date".

159 În speță, astfel cum s-a arătat la punctul 6 din prezenta hotărâre, Comisia a decis să inițieze o investigație în noiembrie 1994 și a efectuat primele verificări în decembrie 1994.

160 La punctele 331 și 332 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că încălcarea care a dat naștere amenzii aplicate întreprinderii Dalmine, și anume încălcarea constatată la articolul 1 din decizia în litigiu, încetase sau cel puțin era în curs de a înceta în momentul în care Comisia a efectuat verificări la 1 și 2 decembrie 1994. În consecință, a concluzionat în mod corect că încetarea menționată nu poate constitui o circumstanță atenuantă în ceea ce privește determinarea cuantumului amenzii.

161 Rezultă din tot ceea ce precedă că al zecelea motiv trebuie înlăturat.

162 Întrucât niciunul dintre motivele invocate de Dalmine nu poate fi admis, recursul acesteia trebuie respins.

V — **Cu privire la cheltuielile de judecată**

163 Potrivit articolului 122 primul paragraf din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din regulamentul menționat, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Dalmine la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Dalmine SpA la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături